

סיכום לפרק "המדיר"

בעיקרה בניגוד להסכמה (המובעת בימינו בפירוש בשעת קידושין שיהיו "כדת משה וישראל"), ומשום כך פגיעה בדרכי הצניעות או בעניני איסור (דווקא אלה שיש להם התייחסות ישירה או עקיפה לחייהם המשותפים) הם סיבה להוציא את האשה בלא גט.

לגבי מומים סוכם כי באשה פגמים אסתטיים ניכרים (המוגדרים במפורש בפרק) הם עילה לביטול הנישואין או לגירושין. ואילו לגבי האיש רק "מומים גדולים" (שאף הם מפורטים) הם סיבה לכפות על האיש לגרש את אשתו אם היא רוצה בכך.

לגבי מומים יש הבדל בין מומים גלויים שבהם אין האיש יכול לטעון שלא ראה, והסכים להם מראש, ובין מומים נסתרים המתגלים רק לאחר הנישואין. בירור נושא זה הביא לדיון כללי יותר בשאלה על מי החובה להביא ראיה כאשר אירע דבר שיש בו כדי להפקיע תוקפה של עסקה. ולהלכה סוכם כי זה שנולד הספק ברשותו הוא הצריך להביא ראיה.

לענין נדרים סוכם כי רק נדרים שיש בהם פגיעה בחייהם המשותפים של בני הזוג הם ענין להתערבותם של חכמים בקביעת הלכות בענין זה. אם נישאו בני הזוג בתנאי מפורש שאין עליהם נדרים, ונמצא שהיו נדרים, דבר כגון זה הרי הוא מבטל את הקידושין, ומפקיע את תוקפה של הכתובה. נדרים שנמצאו בתוך משך הנישואין יש בהם סוגים שונים. לאחר בירור עקרוני כיצד ניתן בכלל לנדור נדר המנוגד להתחייבות קודמת, סוכם כי כל נדר שיש בו כפיית האשה להמנע מדברים שהיא זכאית להם, בין שהוא מעיקר הנישואין (תשמיש, מזונות) ובין שהוא שייך לדרכי החיים הרגילות מזכה את האשה באפשרות לצאת מבעלה ולקבל כתובתה. אלא שיש באלה הבדלים למעשה לגבי משך הזמן, וככל שהדבר מכביד יותר על האשה כך ממהרים בית הדין להצריך גט.

התנהגות בלתי ראויה — בין שהיא נובעת מרצונה של האשה, או מפני שהאיש כופה אותה לעשות זאת — עומדת